

แผนแม่บท

17

ความเสมอภาค และหลักประกัน ทางสังคม

สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ
ในทุกมิติของประชากรทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาพ
และทุกกลุ่ม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บท

17

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับกลไกการคุ้มครองและการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับคนไทยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการส่งเสริมกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมสำหรับการสร้างความมั่นคงในชีวิต นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีความซับซ้อนและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รวมทั้งความก้าวหน้าและการเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ปัญหาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคมไทยในการจัดสรรสวัสดิการทางสังคมและหลักประกันทางสังคมให้กับประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของประเทศในระยะยาว โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คือ **คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ (Y2)

170001

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565

73.61

63.36

73.89

84.01

พ.ศ. 2566

81.16

พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรการ
คุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่
(1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ
(5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ขราภาพ (7) ว่างงาน
(8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงเฉลี่ย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 170001 คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครอง
และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

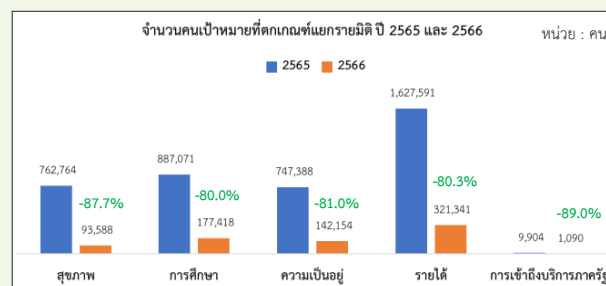
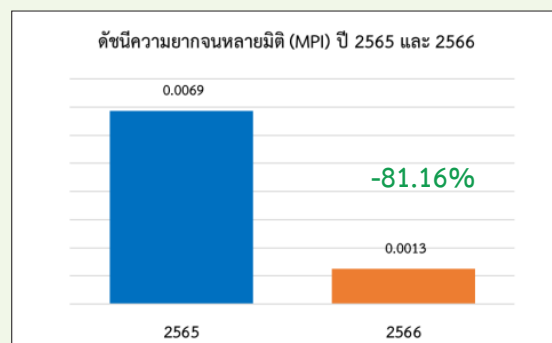
ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 170001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
จากเดิม สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย
9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัว
หรือบุตร (6) ขราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 80
เป็น ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่า
ร้อยละ 5 ต่อปี

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือโดย พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 0.0013 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.0069 คิดเป็นร้อยละ 81.16 โดยสถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้ดัชนีมีค่าลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี พบว่า ผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 1,623.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยากจนหลายมิติมีจำนวนลดลง และสะท้อนให้เห็นถึงผลของความต่อเนื่องของมาตรการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้ภาพรวมในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนกลุ่มเป้าหมายแยกรายมิติพบว่า จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ความยากจนในมิติต่าง ๆ มีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 โดยด้านการเข้าถึงบริการรัฐลดลงสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 89.0 ด้านสุขภาพลดลงร้อยละ 87.7 ด้านความเป็นอยู่ลดลงร้อยละ 81.0 ด้านรายได้ลดลงร้อยละ 80.3 และด้านการศึกษาลดลงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0

ที่มา : ข้อมูลคนเป้าหมาย จากระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนานคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือให้ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 โดยใน พ.ศ. 2566 ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 0.0013 โดยลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.0069 คิดเป็นร้อยละ 81.16 สะท้อนให้เห็นอัตราการปรับตัวดีขึ้นและเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 1,623.2 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ของแผนแม่บทประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม พบว่า กลุ่มคนจนเป้าหมายมีจำนวนลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของความต่อเนื่องของมาตรการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้ภาพรวมในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คนจนเป้าหมายมีจำนวนลดลง และสามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ประชากรกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อปัญหาต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความยากจนฉับพลันที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบยังคงมีข้อจำกัด ส่งผลให้กลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้พิการบางส่วนไม่อยู่ในระบบข้อมูลด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ซึ่งภาครัฐจะต้องเร่งปรับปรุงและยกระดับกลไกการคุ้มครองและการสร้างหลักประกันทางสังคมให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ พร้อมทั้งดำเนินมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งการเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มคนจนเป้าหมายและกลุ่มเปราะบางทั้งในด้านการสร้างอาชีพ การเข้าถึงบริการสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สามารถหลุดพ้นจากความยากจนในทุกมิติได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องมีกลไกในการติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลของนโยบายและมาตรการที่สนับสนุน ตลอดจนลดความซ้ำซ้อนในการจัดสวัสดิการและพัฒนาารูปแบบสวัสดิการที่ตรงกับความต้องการของคนทุกช่วงวัยบนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการขยายผลและต่อยอดแนวทางการสร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมของไทยให้เกิดความยั่งยืน และสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2570

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประกอบด้วย 2 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงผลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2

เป้าหมายระดับ
ประเด็นแผนแม่บทฯ

170001

Y1

เป้าหมาย
แผนแม่บทย่อย

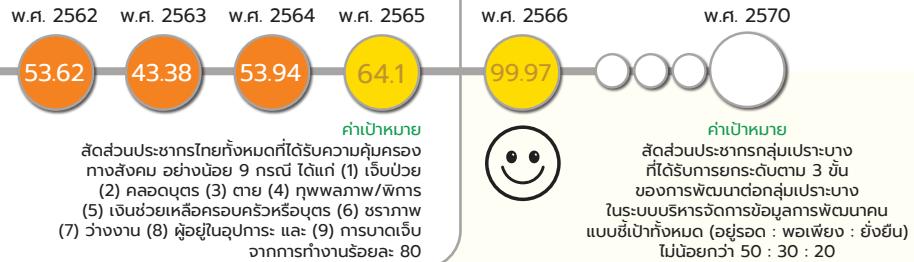
170101

170201

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

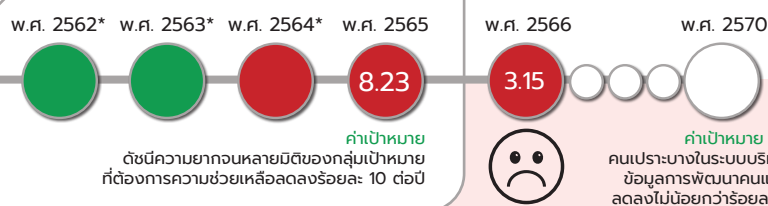
170101

คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ชั้น ของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ภาพรวมครัวเรือนเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนเทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 197,961 ครัวเรือน จากครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 มีครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 621,442 ครัวเรือน จากครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 621,730 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.95 ของครัวเรือนที่มีการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.02

170201

*หมายเหตุ : กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัว (6) ชราภาพ (7) ว่างาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ซึ่งเป้าหมายแผนแม่บทย่อย 170201 ยังไม่มีข้อมูลดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ จึงใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 โดยเป็นการสุ่มขยายสถานการณ์ในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนคนเปราะบางในระบบ TPMAP ทั้งสิ้น 9.31 ล้านคน คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 3.15 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนา

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บท

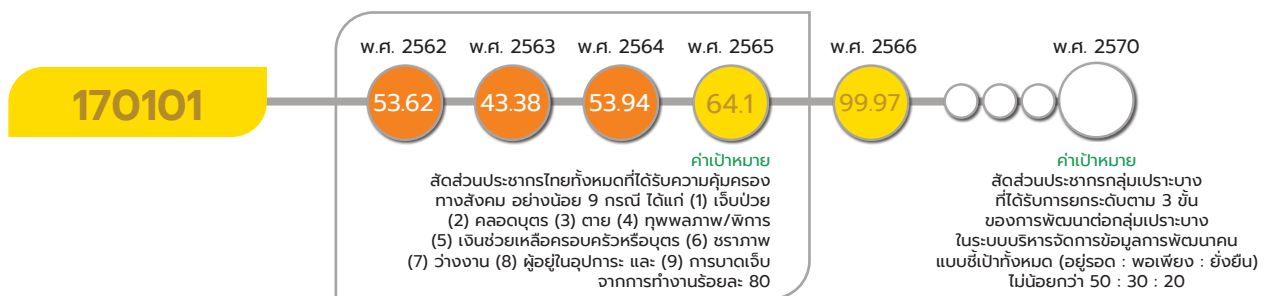
17

คนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พบว่า ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 9.03 ล้านคน สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แยลงร้อยละ 3.15

170101

แผนแม่บทย่อย

การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน
และหลักประกันทางเศรษฐกิจ
สังคม และสุขภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นตอนของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น โดยขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม กำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการแต่ละประเภท แต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจน โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน รวมถึงบริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ มาตรการด้านการเงินการคลังเพื่อจัดสวัสดิการ ระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย ระบบข้อมูลด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม และสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุ ใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม อย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทูพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 90 เป็น สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ชั้น ของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
 170101 คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครอง และมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	หมวดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายระดับหมวดหมาย - ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน - คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	ข. ด้านอื่น ๆ (2) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ (5) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

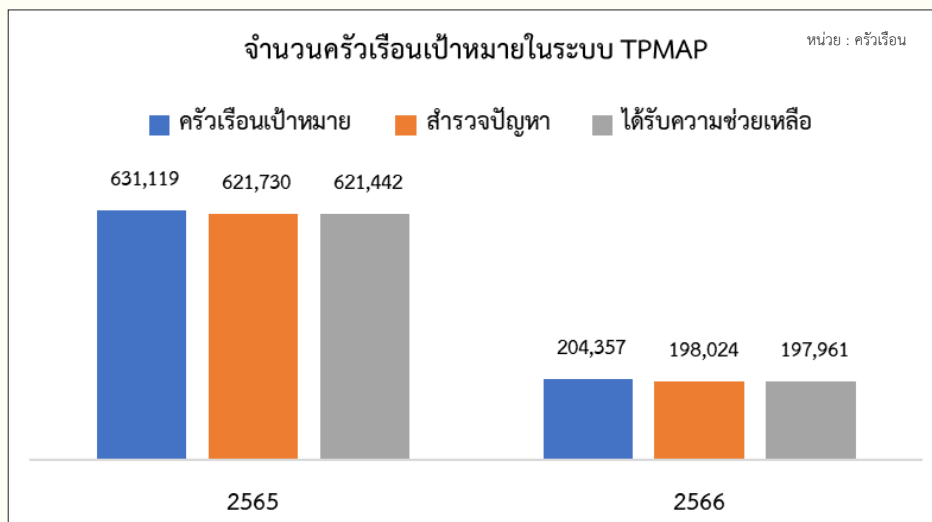
เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170101 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมวดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม เป้าหมายที่ 1 ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และ เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ ที่กำหนดให้จัดการกระจายถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ และกำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศ มีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ต่อไป

170101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ค่าเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2566 กำหนดให้สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นตอนของการพัฒนา ต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20 อย่างไรก็ดี ปัจจุบันตัวชี้วัดดังกล่าวอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล จึงพิจารณา เทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAPI ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAPI ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน ซึ่งได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนที่ประสบปัญหา 197,961 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าร้อยละ 100 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ

ที่มา : ข้อมูลคนจนเป้าหมายจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAPI)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับความคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAPI ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAPI ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 197,961 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าร้อยละ 100 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) อย่างไรก็ดี หากพิจารณาเทียบกับเป้าหมายที่ต้องการยกระดับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางตามค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

แม้จะยังไม่สามารถสะท้อนภาพการยกระดับสู่ขั้นอยู่รอด พอเพียง ยั่งยืนได้ แต่หากพิจารณาเป้าหมายในการส่งเสริมให้กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น สะท้อนโอกาสที่ดีในการให้โอกาสความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหากมีการดำเนินการต่อเนื่องจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด จากครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 631,119 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 621,730 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.51 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 621,442 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.95 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.02 อย่างไรก็ตาม การสำรวจปัญหาครัวเรือนเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมครัวเรือนทั้งหมด อีกทั้งครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหามีสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 จึงเป็นความท้าทายในด้านการพัฒนาระบบการตรวจสอบและติดตามกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการสร้างหลักประกันทางสังคมและการคุ้มครองทางสังคม ในด้านรายได้ โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบเงินสงเคราะห์และสิ่งของ อาทิ เงินอุดหนุนและเบี้ยยังชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์การเกษตร รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพ เนื่องจากครัวเรือนเปราะบางเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีปัญหารายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย กลุ่มผู้สูงอายุอาศัยอยู่ลำพัง มีปัญหาสุขภาพ ความพิการ เป็นต้น รวมถึงการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับคนทุกกลุ่ม อาทิ การสนับสนุนด้านโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การสร้างหลักประกันด้านที่อยู่อาศัย การขยายความคุ้มครองไปยังกลุ่มแรงงาน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคม การคุ้มครองแรงงาน การพัฒนามาตรฐานการจ้างงาน การพัฒนา

ศักยภาพกลไกเครือข่ายการคุ้มครองผู้บริโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การพัฒนานวัตกรรมทางสังคมและการศึกษาวิจัยด้านการสร้างหลักประกันทางสังคม อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย จะพบว่าในการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กลุ่มเป้าหมาย ควรเพิ่มเติมการดำเนินงานด้านการส่งเสริมองค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านการจัดการการเงินสำหรับกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้เป็นแรงงานสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน เพื่อสร้างหลักประกันด้านรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการออกแบบระบบสวัสดิการเพื่อสร้างผลิตภาพ โดยสนับสนุนให้กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาศักยภาพ และเข้าสู่ระบบการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้น

170101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ภาครัฐดำเนินงานด้านการสร้างหลักประกันทางสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคม จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดสวัสดิการบนฐานความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงินการคลังในการพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มเปราะบางที่มีความครอบคลุม ทัวถึง และเหมาะสม รวมถึงการยกระดับศักยภาพกลุ่มเปราะบางให้มีความสามารถในการดำรงชีพ (อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการยกระดับขั้นการพัฒนากลุ่มเปราะบาง ประกอบกับความท้าทายด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับพัฒนาและขยายความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมให้มีความครอบคลุมและแม่นยำ อาทิ การเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการจัดระบบสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการพัฒนาระบบข้อมูลในการรวบรวมและวิเคราะห์คุณลักษณะกลุ่มเปราะบาง ซึ่งล้วนเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ใน พ.ศ. 2570

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและมาตรการด้านสวัสดิการในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง โดยมุ่งเน้นการออกแบบระบบความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ การส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนและภาคีการพัฒนาในการจัดสวัสดิการเพื่อเพิ่มความสามารถในการร่วมจ่าย ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการช่วยสร้างความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยสนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดสวัสดิการการยกระดับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบาง ทั้งด้านอาชีพ รายได้ การศึกษา สุขภาพ การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการการเงินสำหรับกลุ่มเปราะบาง การยกระดับศักยภาพแรงงาน รวมถึงการพัฒนากลไกเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐที่เพียงพอ มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด มีการพัฒนาข้อมูลดิจิทัลแพลตฟอร์มด้านสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการทำงานแบบบูรณาการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาผ่านการให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงพื้นที่ ทรัพยากร ภูมิประเทศ และมุ่งเน้นที่กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวตั้ง เพื่อให้สามารถสร้างความคุ้มครองทางสังคมและสร้างหลักประกันทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170201

แผนแม่บทย่อย

มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย
เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

170201

พ.ศ. 2562*

พ.ศ. 2563*

พ.ศ. 2564*

พ.ศ. 2565

พ.ศ. 2566

พ.ศ. 2570

ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมาย
ที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงร้อยละ 10 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย
คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการ
ข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า
ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

*หมายเหตุ : กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มประชากรที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เจ็บป่วยหรือครอบครัว (6) ชราภาพ (7)ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงานซึ่ง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 170201 ยังไม่มีข้อมูลดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 โดยเป็นการสุ่มสุ่มสถานการณ์ในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น ทั้งกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย เขียวความรุนแรง การค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื้อ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ โดยเป็นระบบที่มุ่งเน้นการพัฒนามาตรการและกลไกสนับสนุนให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างตรงจุดและเกิดประสิทธิผลสูง โดยจำเป็นต้องอาศัยระบบข้อมูลขนาดใหญ่และเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการให้ความช่วยเหลือ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบและกลไกให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการมีบริการขั้นพื้นฐานและเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูล การบูรณาการฐานข้อมูล การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและไม่เป็นอุปสรรค

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงร้อยละ 10 ต่อปี เป็น คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บท

17

170201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 มาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 มาตรา 258
 ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม 170201 มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายระดับหมวดหมู่ 1. ครรภ์เรื้อรังที่มีแนวโน้มกลายเป็นครรภ์เรื้อรังยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน 2. คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	ข. ด้านอื่น ๆ (2) จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ (5) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170201 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายที่ 1 ครรภ์เรื้อรังที่มีแนวโน้มกลายเป็นครรภ์เรื้อรังยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และ เป้าหมายที่ 2 คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ ที่กำหนดให้จัดให้มีการกระจายถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั่วประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ และกำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ต่อไป

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

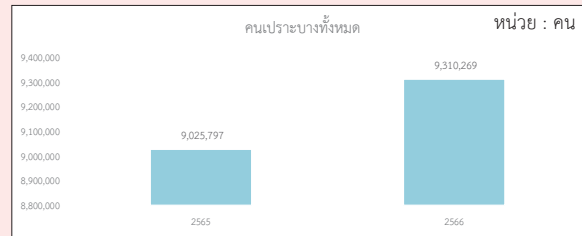
170201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 9,025,797 คน ใน พ.ศ. 2565 เป็น 9,310,269 คน ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้กลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

พบว่าผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเปราะบางจัดว่าเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวและมีความเสี่ยงที่อาจจะตกเกณฑ์ความยากจน จึงเป็นข้อจำกัดต่อการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่กลุ่มคนเปราะบางเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้พิการเรื้อรัง ผู้พิการ รวมถึงผู้ที่ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และเด็กยากจน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีระบบกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สะท้อนจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 คนเปราะบางมีจำนวนทั้งสิ้น 9.31 ล้านคน เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พบว่าผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางตรงข้ามกับค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ยังคงอยู่ใน**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 9.03 ล้านคนสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แยลงร้อยละ 3.15

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP)
หมายเหตุ : คนเปราะบาง หมายถึง คนที่ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย เป็นเด็กยากจนตามค่านิยาม ศธ. (มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจน และเป็นเด็กนักเรียน (อายุ 3-15 ปี) ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้พิการที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้ป่วยเรื้อรังที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของภาครัฐ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การให้เงินอุดหนุนและเบี้ยยังชีพ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้านอาชีพ รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในกลุ่มแรงงาน อาทิ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานนอกระบบ การยกระดับการเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพ แต่ละกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสของสังคม การส่งเสริม

**ความเสมอภาค
และหลักประกันทางสังคม**

170201

การจัดตั้งอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการ การพัฒนาระบบและขับเคลื่อนกลไกการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนการป้องกันและลดปัญหาการตกหล่นและออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาค และเท่าเทียม ซึ่งครอบคลุมการให้ความคุ้มครองกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามควรเพิ่มเติมการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การดำเนินงานด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อเป็นกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ รวมถึงการพัฒนากลไกด้านกฎหมายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าภาครัฐดำเนินการสร้างหลักประกันให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญ คือ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการฐานข้อมูลการยกระดับความเชื่อมโยงระหว่างฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายให้มีความเป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง การนำระบบและกลไกการเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการกำหนดหรือออกแบบมาตรการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดสรรสวัสดิการ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลระดับการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือและพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่มีความยั่งยืน ตลอดจนการผลักดันมาตรการกลไกทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ภาครัฐควรยกระดับความเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการฐานข้อมูล TPMAP เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ เกิดการสร้างกลไกช่วยเหลือและพัฒนาแบบมุ่งเป้าที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถออกแบบเครื่องมือและมาตรการให้ความช่วยเหลือแบบเจาะจงเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกลุ่มได้สอดคล้องกับความต้องการของประชากรกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดจนการผลักดันมาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

